

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 118/2025
26.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца „Београдска банка“ ад Београд у стечају, против туженог „Компанија International CG“ ДП Београд у стечају, кога заступа Војислав Илић адвокат из ..., уз учешће умешача на страни тужиоца "Goya marketing" доо Панчево, кога заступа Андријана Поповић адвокат из ..., ради утврђења потраживања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2966/24 од 25.09.2024. године, у седници одржаној 26.06.2025. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против дела одлуке Привредног апелационог суда Пж 2966/24 од 25.09.2024. године из става I којим је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1812/2018 од 06.12.2023. године у делу става првог којим је утврђено основаним потраживање тужиоца према туженом у износу од 4.026.197.628,00 динара са затезном каматом од дана отварања поступка стечаја 19.03.2016. године.

Ревизија туженог **ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА** па се преиначавају пресуда Привредног апелационог суда Пж 2966/24 од 25.09.2024. године у преосталом делу става I као и пресуда Привредног суда у Београду П 1812/2018 од 06.12.2023. године у делу става првог којим је утврђено потраживање тужиоца према туженом у износу преко 4.026.197.628,00 динара па до 27.943.725.526,11 динара са припадајућом каматом од 19.03.2016. године па до исплате, као и у ставу трећем, **И ПРЕСУЂУЈЕ:**

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је основано потраживање према туженом у износу преко досуђених 4.026.197.628,00 динара па до тражених 27.943.725.526,11 динара са затезном каматом од 19.03.2016. године па до исплате, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 1.301.820,00 динара, у року од 8 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1812/2018 од 06.12.2023. године утврђено је основаним потраживање тужиоца према туженом у износу од 27.943.725.526,11 динара од чега на име главнице у износу од 15.184.781.884,83 динара и на име затезне камате у износу од 12.758.943.641,28 динара, са затезном каматом на износ од 15.184.781.884,83 динара почев од 19.03.2016. године па до исплате. У ставу другом одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се утврди основаним потраживање тужиоца у износу од 1.532.331.006,23 динара, а у ставу трећем је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 856.309,00 динара са затезном каматом од извршности па до исплате, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2966/24 од 25.09.2024. године, одбијене су жалбе тужиоца, туженог и умешача као неосноване и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1812/2018 од 06.12.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено, преко пуномоћника адвоката, уложио ревизију због битне повреде парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права. У смислу образложених жалбених навода предлаже да се ревизија усвоји, пресуда укине или преиначи и да се обавезе тужилац да туженом плати сразмерни део трошкова.

Тужилац је поднео одговор на ревизију којим оспорава основаност ревизијских разлога и тачност ревизијских навода па предлаже да се ревизија, као неоснована, одбије.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама одређеним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку Врхови суд налази да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена апсолутно битна повреда из одредбе члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на коју овај суд пази по службеној дужности. Навод ревизије да је другостепена пресуда захваћена битном повредом из одредбе члана 374. став 1. Закона о парничном поступку је паушалан и необразложен, односно за исти нису дати било какви разлози. Отуда је и неоснован. Ревиднет истиче да је образложење противречно одлуци чиме указује на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Међутим, наведена повреда не представља дозвољен ревизијски разлог. Разлози за изјављивање ревизије су рестриктивни и прописани у одредби члана 407. Закона о парничном поступку. Отуда Врховни суд није овлашћен да цени, па није ни ценио, навод којим се указује на апсолутно битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном утврђењу нижестепених судова решењем Привредног суда у Београду Ст. 72/15 од 18.03.2016. године отворен је поступак стечаја над туженим. Компанија „Generaleksport“ ДП Београд је као оснивач односно члан туженог

предузећа, дана 28.10.1999. године, повећала свој оснивачки улог преносом власништва над грађевинским објектима са припадајућом опремом, авионима и оснивачким улогом у предузећу "Југотурс", у укупној вредности од 4.026.197.628,00 динара. Даље је утврђено да тужилац има потраживање према Компанији „Generaleksport“ ДП Београд по више правних основа. Обзиром да је Компанија „Generaleksport“ ДП Београд Одлуком о повећању удела пренела, као неновчани улог, на туженог капитал у вредности од 4.064.965.229,72 динара, на који начин је њен капитал смањен за 98,61%, то је тужилац у поступку стечаја над туженим, као лицем на кога је пренета имовинска целина, пријавио своја потраживања према туженом као солидарном дужнику. Дакле, одговорност туженог засновао је на одредби члана 452. Закона о облигационим односима, односно преносу имовинске целине. Утврђујући да на туженог јесте пренета имовинска целина Компаније „Generaleksport“ ДП из Београда у висини од 4.026.197.628,00 динара, што је чинило 98,61% укупног капитала преносиоца, нижестепени судови закључују да тужени одговара за обавезе преносиоца те да је основано тужиочево потраживање у износу од 27.943.725.526,11 динара, од чега се на главницу односи 15.184.781.884,83 динара, на камату до отварања стечаја износ од 12.758.943.641,28 динара, као и да тужилац на износ главног дуга има право на камату од отварања стечаја. Нижестепени судови, образлажу да је преносом имовинске целине туженом омогућено даље стицање добити па да је одговоран за укупно потраживање тужиоца према оснивачу.

Врховни суд налази да су одлуке нижестепених судова делом засноване на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 452. став 1. која носи назив "приступање дугу у случају примања неке имовинске целине", лице на које пређе на основу уговора нека имовинска целина физичког или правног лица, или један део те целине, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно на њен део, поред дотадашњег имаоца и солидарно са њим али само до вредности њене активе. Према одредби члана 414. став 1. истог прописа, сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али када један дужник испуни обавезу она престаје и сви дужници се ослобађају, док према одредби из става 2. од више солидарних дужника сваки може дуговати са другим роком испуњења, под другим условима и уопште са различитим одступањима.

У напред наведеном случају из одредбе члана 452. Закона о облигационим односима солидарна одговорност наступа по самом закону, уз претходно испуњење услова које законодавац прописује. До солидарне одговорности, према наведеној одредби, долази ако након настанка обавезе дужник пренесе имовину на коју се односе те обавезе трећем лицу односно стицаоцу. Ова одговорност успоставља се по самом закону али до вредности пренете активе.

Са друге стране, како је у време извршеног преноса (1999. година) на снази био Закон о предузећима („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99) који је у одредби члана 53. став 1. прописивао да предузеће одговара за своје обавезе целокупном својом имовином, произилази да је Компанија „Generaleksport“ пренетом имовинском целином одговарала за све до тада настале обавезе, што даље значи да

применом одредбе члана 452. Закона о облигационим односима, за обавезе које се односе на ту целину односно све обавезе предузећа преносиоца, одговара и тужени али до вредности њене активе. Другим речима, супротно закључку нижестепених судова обавеза туженог ограничена је вредношћу активе, износом од 4.064.965.229,72 динара, па је за наведени износ, у смислу напред цитираних одредби члана 452. и 414. Закона о облигационим односима те члана 53. Закона о предузећима, одлука нижестепених судова правно ваљана. С тога је Врховни суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом.

Међутим за износ преко тог материјално право није правилно примењено будући да није примењено ограничење које прописује одредба члана 452. Закона о облигационим односима. У том смислу, основано се ревизијом указује на неприхватљивост образложења нижестепених судова према којем тужени одговара за дугове оснивача "зато што му је преносом имовине омогућено даље стицање добити". Тужба је заснована на солидарној одговорности успостављеној законом у смислу одредбе члана 452. Закона о облигационим односима која лимитира границе одговорности вредношћу активе, а не на неком другом чињеничном основу. Суд није везан правним основом али свакако јесте чињеничним наводима тужбе па би сваки други основ одговорности морао бити чињенично и доказима поткрепљен, чега у овом случају нема. С тога је за износ потраживања тужиоца преко вредности активе па до траженог износа од 27.943.725.526,11 динара тужбени захтев морао бити одбијен. То је био основ за примену одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку и одлуку као у ставу другом ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка донета је применом одредби члана 165. те члана 153. став 2, 154. став 1. и 163. став 1. и 2. Закона о парничном поступку. Тужилац је имао трошкове на име вештачења у износу од 150.000,00 динара. У спору је успео са 13% па му припада износ од 19.500,00 динара. Тужени је имао трошкове за састав осам поднесака по 127.000,00 динара, за приступ на пет одржаних рочишта по 132.000,00 динара, а у складу са опредељеним захтевом, као и на име трошкова вештачења у износу од 40.000,00 динара. Како је успео у спору са 77% то му припада износ од 1.321.000,00 рсд. Пребијањем наведена два износа добијен је износ као у изреци. Странкама нису обрачунати трошкови на име судске таксе будући да нису опредељене по висини у складу са обавезом из одредбе члана 163. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић